

Sygn. akt II CZ 24/16

## POSTANOWIENIE

Dnia 5 maja 2016 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Krzysztof Pietrzykowski (przewodniczący)

SSN Bogumiła Ustjanicz (sprawozdawca)

SSN Marian Kocon

w sprawie z powództwa H. N. i M. N.  
przeciwko Przedsiębiorstwu Komunikacji Samochodowej  
Spółce Akcyjnej z siedzibą w P.  
o ustalenie,  
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym  
w Izbie Cywilnej w dniu 5 maja 2016 r.,  
zażalenia powodów  
na postanowienie Sądu Okręgowego w P.  
z dnia 21 października 2015 r.,

**oddala zażalenie.**

## UZASADNIENIE

Wyrokiem Sądu Rejonowego w P. z dnia 26 lipca 2013 r. zostało oddalone powództwo o ustalenie, że powodów i pozwanego łączy zawarta w dniu 30 maja 1996 r. umowa dzierżawy opisanej nieruchomości wraz z aneksami z dnia 15 grudnia i 22 grudnia 1997 r. Postanowieniem z dnia 7 grudnia 2010 r. Sąd Okręgowy w P. ustalił wartość przedmiotu sporu na kwotę 45 092 zł.

Wyrokiem z dnia 9 czerwca 2015 r. Sąd Okręgowy w P. oddalił apelację powodów od wyroku Sądu Rejonowego z dnia 26 lipca 2013 r. Powodowie wartość przedmiotu zaskarżenia oznaczyli na kwotę 45 092 zł.

W skardze kasacyjnej od wyroku Sądu Okręgowego powodowie określili wartość przedmiotu zaskarżenia na kwotę 101 623 zł, powołując się na wzrost stawek czynszu dzierżawnego.

Zaskarżonym postanowieniem Sąd Okręgowy odrzucił skargę kasacyjną powodów, stwierdził, że tożsamość rozstrzygnięcia kwestionowanego w apelacji i w skardze kasacyjnej wyłącza dopuszczalność określenia wartości przedmiotu zaskarżenia w kwocie innej niż przyjęta w apelacji. Ponadto wartość ta raz ustalona nie podlega zmianie w toku postępowania.

Powodowie w zażaleniu zarzucili naruszenie art. 23 k.p.c. przez obliczenie wartości przedmiotu zaskarżenia w oparciu o nieaktualną wysokość miesięcznego czynszu dzierżawnego; art. 278 § 1 k.p.c. przez nieustalenie wartości przedmiotu zaskarżenia w oparciu o opinię biegłego rzeczoznawcę majątkowego; art. 25 § 1 w związku z art. 398<sup>21</sup> i 391 § 1 k.p.c. polegające na zaniechaniu zbadania wartości przedmiotu zaskarżenia oraz art. 233 § 1 k.p.c. przez arbitralne przyjęcie, że powodowie manipulują wartością przedmiotu zaskarżenia, stosownie do własnych potrzeb. Domagali się uchylenia zaskarżonego postanowienia i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Przepisy o wskazywaniu i oznaczaniu wartości przedmiotu sporu skorelowane zostały z przepisami regulującymi wymagania formalne pozwu oraz z okresem wszczęcia sporu, co wynika z zasad zawartych w art. 19 § 2, art. 25 § 2 k.p.c. i art. 26 k.p.c. Utrwalone zostało w orzecznictwie zapatrywanie, że z przepisów art. 25 i 26 k.p.c. wynika reguła utrwalenia niezakwestionowanej przez pozwanego lub niesprawdzonej przez sąd wartości przedmiotu sporu na okres całego postępowania we wszystkich instancjach. Stanowisko to uwzględniało także występujące zjawiska inflacyjne (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 19 czerwca 1997 r., III CZ 25/97 (OSNC 1997, nr 10, poz.162.; z dnia 14 listopada 1997 r., III CZ 82/97; z dnia 5 listopada 1999 r., III CZ 122/99, niepublikowane). Nie dotyczy to jednak przekształcenia przedmiotowego powództwa, pociągającego za sobą zmianę wartości przedmiotu sporu.

Zgodnie z art. 368 § 2 k.p.c., mającym zastosowanie także w postępowaniu kasacyjnym, stosownie do art. 398<sup>21</sup> k.p.c., w razie zaskarżenia w całości orzeczenia rozstrzygającego o całym przedmiocie sporu, wartością przedmiotu zaskarżenia jest wartość ustalona w pierwszej instancji, chyba że doszło do rozszerzenia powództwa lub orzeczenia przez sąd ponad żądanie. Możliwość odpowiedniego zastosowania do oznaczenia wartości przedmiotu zaskarżenia tak w apelacji, jak i skardze kasacyjnej, przepisów art. 19 do 24 i 25 § 1 k.p.c., nie dotyczy sytuacji, zaskarżenia orzeczenia rozstrzygającego o całości przedmiotu sporu, ponieważ jako wartość przedmiotu zaskarżenia należy podać wartość ustaloną w pierwszej instancji (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 17 grudnia 2003 r., IV CZ 153/02, niepubl.). Jeżeli natomiast, mimo tożsamości rozstrzygnięcia kwestionowanego w apelacji i skardze kasacyjnej, skarżący podaje inną, wyższą wartość przedmiotu zaskarżenia, to zarówno sąd drugiej instancji, jak i Sąd Najwyższy jest uprawniony do skorygowania jej i oznaczenia jej wysokości zgodnie z ustaloną w postępowaniu apelacyjnym, która odpowiadać będzie określonej w pierwszej instancji, gdy nie doszło do zmiany przedmiotowej powództwa.

Wbrew zarzutowi żalącego się zmiana wysokości świadczeń okresowych (np. czynszu najmu lub dzierżawy) w toku postępowania sądowego nie ma wpływu na wartość przedmiotu zaskarżenia.

Z powyższych względów Sąd Najwyższy oddalił zażalenie na podstawie art. 398<sup>14</sup> w związku z art. 394<sup>1</sup> § 3 k.p.c.

eb

aj